

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput LXXXVII. Diluitur quintum, sextum, septimum, actavum, & nonum
argumentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

CAPUT LXXXVII.

Diluitur quintum, sextum, septimum, octavum, & nonum argumentum.

1082 **O**bjicies 5°. certum est, in casibus controvertis, de quorum veritate neutra ex parte directa haberi potest certitudo, Deum ab homine non exigere ut sequatur partem directè certò veram. At certum est quòd ubi Deus ab homine non exigit ut sequatur partem directè certò veram, solùm exigit ut sequatur partem isti certitudini quàm proximè potest viciniorem, seu longè probabiliorem. Cùm, in his ignorantia tenebris, Deus, qui nihil exigit impossibile, ab homine nihil exigit ultra metam possibilitatis suæ; idèdque dum ad veritatis metam certò pertingere nequit, solùm exigit ut ad eam accedat quàm proximè potest.

Respondeo negando minorem: quia licet non exigit ut sequatur partem directè certò veram, dum eam assequi non potest, non idèd permittit ut sequatur partem probabiliorem, dum tuta non est à periculo violandæ legis æternæ; sed exigit ut sequatur partem ab eo periculo tutam, tamen minùs probabilem, ad cavendum illud periculum. Neque enim practicè probabile est quòd adire liceat periculum illud, dum caveri potest.

1083 **O**bjicies 6°. certum est hominem tuto agere, & non peccare, dum prudenter agit. At qui prudenter agit, dum, in re utrimque incerta, agit secundùm opinionem certitudini quàm proximè potest appropinquantem, longè utique probabiliorem.

Respondeo iterùm negando minorem: quia prudenter non agit, nec sequitur opinionem practicè probabiliorem spectatis omnibus, imò ne practicè quidem probabilem, qui non caver periculum peccati, quod prudenter timere potest & debet, sequendo opinionem non tutam, dum sequi posset tutam.

1084 **O**bjicies 7°. certum est hominem id prudenter agere, quod prudenter judicat esse licitum. Atqui certum est quòd prudenter judicet esse licitum id quod (post diligens examen) ipsi & aliis sapientibus probabiliùs videtur licitum quàm illicitum. Ergo, &c.

Respondeo 1°. hominem quidem id prudenter agere quod judicio practicè pratico, sive spectatis omnibus principiis directis & reflexis (quæ spectanda sunt) prudenter judicat esse licitum. Sed spectato periculo peccati, quod prudenter timere potest & debet, judicio practicè pratico prudenter non judicare esse licitum sequi opinionem ab eo periculo non liberam.

1085 **O**bjicies 2°. aliud esse prudenter judicare aliquid esse verum; aliud prudenter in praxi sequi tale judicium. Unde, gratis dato quòd homo prudenter judicet opinionem (quæ dicit v. g. esse licitum occidere furem cum tuo equo fugientem) esse veram, dum istius opinionis

fundamenta, post diligens examen, apparent ipsi probabiliora; consequens non est, quòd non agat imprudenter, judicium istud in praxi sequendo, quia judicium istud in praxi sequendo, periculum est gravissimi & irreparabilis mali, impingendi scilicet in legem æternam, *non occides*; in judicando autem opinionem illam esse veram præcisè (id est sine ordine ad praxim) solùm est periculum faciendi judicium falsum. Ex quibus patet operationem non esse prudentem eo ipso quo dirigitur prudenti judicio speculativo, vel solùm speculative pratico; sed tunc solùm cum dirigitur prudenti judicio practicè pratico.

Objicies 8°. certum est hominem prudenter ad Eucharistiam accedere, officiaque Judicis, Consiliiarii, Confessarii suscipere, dum de sua ad Eucharistiam dignitate, atque ad officia ista capacitate, omnibus ritè pensatis, opinionem habet longè probabiliorem, etsi non omnimodè certam. Similiter ergo certum est hominem prudenter agere, dum de honestate suæ actionis, omnibus ritè pensatis, opinionem habet longè probabiliorem, etsi non omnimodè certam.

Nego consequentiam, 1°. quia cùm actio, lege naturæ solùm probabiliùs licita, non sit tuta, ommissio verò illius tuta esse supponatur; actio illa & ommissio ad invicem comparantur sicut tutum & non tutum. Tutum verò non tuto haud dubiè est præferendum, 2°. quia ex antecedente solùm consequitur licitum esse agere secundùm opinionem probabiliorem, quando est tuta; secus dum non est tuta. Susceptio verò Eucharistiæ & officiorum illorum, ab eo qui solùm probabiliùs est dignus, vel capax, est tuta, nec ad non susceptionem comparatur, sicut non tutum ad tutum: èd quòd omnimodam de dignitate & capacitate certitudinem, idèd non requirat Deus, quia per gratiam ordinariam non est possibilis in hac vita, nec expedit nobis in tanto elationis periculo constitutis, ut ostensum est supra num. 1054. & seqq. Unde si absque illa certitudine Eucharistiam adire, officiaque illa suscipere tutum non esset, nullus unquam tuto Eucharistiam adiret, nec officia illa susciperet. Officia tamen illa mundo necessaria sunt, Eucharistiæ quoque susceptio necessaria est. Quia si Ecclesiæ parturienti nulli boni ministrare velent, *quomodo nasceremini non inveniretis*, ait Aug. epist. 81. ad Eudosium. Et *nisi manduca- veris carnem Filii Hominis*, &c. Aliqui tamen sunt, qui idèd se probabiliùs dignos existimant, vel capaces, quia indignitatem suam, vel incapacitatem culpabili cæcitate suâ non intelligunt. Et isti non excusantur. Istaque est causa propter quam Sancti officia ista, animarumque curam tantoperè detrectarunt, nec nisi coacti Ecclesiæ dignitates capessiverunt.

Objicies 9°. Medicus prudenter curat, Imperator exercitus prudenter struit vel destruit insidias, Gubernator navis prudenter declinat tempestates, secundùm opinionem visam sibi

probabiliorem. Ergo quilibet homo prudenter agit secundum eandem.

Nego consequentiam, dum suppetit via certior & tuta. Quia nec antecedens aliter est verum; imò Medicus ille, Imperator, Gubernator, &c. imprudenter se gerent, si relicta viâ certâ & securâ, dum suppetit, eligent incertam (qualis est solum probabilior) periculo probabili expositam.

CAPUT LXXXVIII.

Diluitur argumentum decimum, undecimum, duodecimum, & decimum-tertium.

1088 **O**bjicies 10°. plures D. Thomæ opiniones, in materia juris naturæ, ad summum sunt probabiles, v.g. quòd injustum vitæ infaurem occidere liceat, quòd Judex ad mortem damnare possit & debeat probatum in judicio nocentem, licet scientiâ privatâ certò sciat esse innocentem, &c. (cum opiniones istæ gravissimas contra se habeant rationes & auctoritates) eas tamen tutissimas Alexander VII. declaravit in Brevi ad Lovanienses.

Respondeo 1°. non constare quòd ista sit absolutè doctrina S. Thomæ; imò verisimile est contrarium, ut ostendam to. 2. ad quintum Decalogi præceptum.

1089 2°. Alexandrum solum eas declarasse tutissimas in speculatione, id est absque periculo damnati ab Ecclesia erroris defensibiles; non in praxi, quasi illæ tutò sint practicabiles, quarum usus probabiliter est contra legem æternam.

1090 **O**bjicies 11°. si non liceret praticare, nec liceret docere opiniones probabiles de licito, in materia juris naturalis, nec secundum eas consilium petentibus dare. At oppositum constat ex praxi omnium sub cælo Ecclesiarum, Episcoporum, Doctorum, &c. qui in omnibus ad naturæ legem pertinentibus, neque certitudinem illam habuerunt, quam Protoparentes habuerunt in Paradiso; neque semper fuerunt Pyrrhones; nec absque omni formidine resolverunt casus controversos (ne de numero essent præsumptuosorum illorum opinantium, quos Augustinus damnat in lib. de utilit. cred. c. 19. eorum scilicet, qui arbitrantur se scire quod nesciunt: quorum per se nota temeritas non bene affecti animi signum est) non ideò tamen peccato se obnoxios crediderunt, resolvendo secundum veritatem sibi notam; nec ad id necessariam crediderunt certitudinem de veritate resolutionum suarum, sed satis esse censuerunt quòd pro earum veritate longè probabilia sibi occurrerent argumenta. Neque enim imitati sunt factum præsumptuosum S. Firmiliani, qui suam de rebaptismo sententiam solum existimans veram, damnare præsumpsit contrarium Ecclesiæ Romanæ usum. Sicut & fecit Nicolaus, Leonis sapientis Imperatoris

tempore, Patriarcha Constantinopolitanus, ob id à Sergio III. iussus ejici, non quòd quantas nuptias improbaret, sed quòd Latine Ecclesiæ doctrinam & praxim eas approbantem damnaret.

Respondeo 1°. non esse licitum opinionibus illas practicantibus promittere securitatem, prout num. 1071. ostensum est; nec hoc facit Orbis universus, nec sancti Doctores fecerunt, nec probari potest id ipsos fecisse. Aliud est enim tradere doctrinam directè asserentem hoc vel illud esse licitum (quod solum probari potest ab ipsis factum) aliud tradere doctrinam reflexè asserentem, securum esse, & ab omni peccato immunem, qui in praxi sequitur directam doctrinam illam. Hoc non fecerunt Sancti in materia controversa juris naturalis, sed mentem suam super propositis sibi quæstionibus simpliciter exposuerunt, declarantes, quid certum, quid probabile, quid periculosum, quid dubium sibi videretur. In quo nihil mali. Si quando practicam securitatem promiserunt, in re indubitata id fecerunt, ut S. Athanasius, dum Dracontio Monacho iussit acceptationem Episcopatus, non obstante voto suo & juramento, de Episcopatu non acceptando. Invalidum quippe votum istud & juramentum S. Athanasius ex sententia indubitata censuit, si per illud Dracontius intendisset se adstringere ad Episcopatum ne quidem acceptandum, in casu quo acceptatio ipsi per obedientiam præciperetur à Superiore Prælato, pro Ecclesiæ necessitate eam præcipiente. Neque enim fuisset de meliori bono; imò de peccato. Quia, ut angelicè Doctor Angelicus 2. 2. q. 185. a. 3. Episcopatum à Superiore propter Ecclesiæ necessitatem finaliter recusare, peccatum est, charitati & humilitati repugnans. Et qui hoc vover, illicitè vover, prout dicit ad 3. Et reverà indubitata est sententia illa, sic intellecta; nec ei S. Basilius sensu isto contradixit, sed alio; quemadmodum & in aliis plerisque sancti Doctores sibi invicem nonnullis in punctis visi sunt contradicere; reverà tamen non contradixerunt, ne quidem S. Thomas & S. Bonaventura, quoad condemnationem innocentis, probati in judicio nocentis, uti suo loco ostendam. Et idem S. Bonaventura plerisque videtur contradicere S. Thomæ quoad obligationem consistendi mortale statim atque se oportunitas offert. Sed contrarium doctissimus Charlasius ostendit in disputatione sua Theolog. de opin. delectu cap. 30. sicubi tamen in concernentibus naturæ legem sibi invicem contradixerunt, in illa ipsorum ad invicem contradictione oportuit quidem unam partem contradictionis esse veram, alteram falsam, sed à peccato contra legem sequaces non excusavit opinio falsa, uti manifesta est S. Thomæ doctrina cap. 82. §. 3. relata. Nec ullus sanctorum Doctorum exhiberi potest, qui ante S. Thomam aliter senserit. Nos num. 1069. exhibuimus Augustinum expressè monentem